МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет *Географічний*
Кафедра конструктивної географії і картографії

Затверджено
На засіданні кафедри
конструктивної географії і картографії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____ Євген ІВАНОВ

Силабус

з навчальної дисципліни

«Екологічне краєзнавство»,

що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)

першого бакалаврського рівня вищої освіти для здобувачів

предметної спеціальності: 014.07 Середня освіта (географія)

Львів 2024

Силабус курсу «Екологічне краєзнавство»
_____2024-2025____ навчального року

Назва курсу	Екологічне краєзнавство
Адреса викладання курсу	м. Львів, в. Дорошенка 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра конструктивної географії і картографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність : 014.07 Середня освіта (географія) Галузь знань: Освіта
Викладачі курсу	Кричевська Діана Анатоліївна, доцент кафедри конструктивної географії і картографії
Контактна інформація викладачів	Diana.Krychevska@lnu.edu.ua, Кричевська Діана Анатоліївна - Географічний факультет (lnu.edu.ua) +38 050 7677352 м. Львів, в. Дорошенка 41, к. 66.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/education-geography
Інформація про курс	Головна мета курсу - сформувати у студентів уявлення про роль екологічного краєзнавства у вивченні і збереженні природничо-господарських, природоохоронних геосистем й рідного краю; підготувати фахівців для роботи у шкільних гуртках та в установах позашкільної освіти України, що спеціалізуються на туристсько-краєзнавчому напрямі. В процесі освоєння курсу студенти матимуть можливість ознайомитися зі змістом навчальних програм з шкільної та позашкільної освіти еколого-краєзнавчого та туристсько-краєзнавчого напряму, із напрямами діяльності установ, що спеціалізуються у галузі еколого-краєзнавчої освіти, зокрема, із функціонуванням природно-заповідних установ регіону, обласних і міських дитячих еколого-натуралістичних центрів, діяльністю міських та обласних державних центрів туризму та краєзнавства учнівської молоді, департаментів екології та природних ресурсів; навчаться розробляти навчальні програми із екологічного краєзнавства, що передбачають вивчення особливостей географії рідного краю, дослідження та екологічно доцільне використання природних ресурсів, уміння та навички забезпечувати власну безпечну життєдіяльність у польових умовах, здійснення аналізу та систематизації екологічних проблем регіону. Крім того, важливою складовою курсу є вивчення найкращих практик реалізації проектів екологічного змісту в межах, передусім Львівської області.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Екологічне краєзнавство» є вибірковою дисципліною у бакалаврській програмі географічного факультету, яка викладається у 8

	семестрі обсягом в 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета курсу - сформувати у студентів уявлення про роль екологічного краєзнавства у вивченні і збереженні природничо-господарських, природоохоронних геосистем й рідного краю; підготувати фахівців для роботи у шкільних гуртках та в установах позашкільної освіти України, що спеціалізуються на туристсько-краєзнавчому напрямі. Завдання: 1) ознайомлення зі змістом навчальних програм з шкільної та позашкільної освіти еколого-краєзнавчого та туристсько-краєзнавчого напряму, 2) ознайомлення із напрямами діяльності установ, що спеціалізуються у галузі еколого-краєзнавчої освіти, зокрема, із функціонуванням природно-заповідних установ регіону, обласних і міських дитячих еколого-натуралістичних центрів, діяльністю міських та обласних державних центрів туризму та краєзнавства учнівської молоді, департаментів екології та природних ресурсів; 3) аналіз екологічних проблем Львівської області, ознайомлення з методами їх дослідження, успішними практиками реалізації проектів екологічного змісту
Література для вивчення дисципліни	**Основна** 1. Герасименко Н.П., Манукало В.О. Методика польових фізико-географічних досліджень: Посібник. – К., 1993. – 42 с. 2. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 3. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с. 4. Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю, Інструкція щодо організації та проведення туристських спортивних походів з учнівською та студентською молоддю (наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи» від 02.10.2014 № 1124, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.10.2014 за № 1341/261178) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1340-14 5. Копилець Є.В. Екологічне виховання в туристському поході // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2011. – № 32. – С. 3-7. 6. Кострица М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1995. – 223 с. 7. Навчальні програми і практичні заняття факультативних курсів «Юний географ-краєзнавець», «Основи екології та природокористування». – Івано-Франківськ, 2015. – 141 с. 8. Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. Школа екологічного вчинку: Метод. рекомендації. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 36 с. 9. Формування культури екологічної поведінки учнів основної школи: Метод. посібник / Пустовіт Н.А., Колонькова О.О.,

Пруцакова О.Л. та ін. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 156 с.
10. Швець М., Швець Н. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 28. – С. 3-15.
11. Швець М. Як провести шкільний туристично-екологічний зліт // Географія та економіка в рідній школі. – 2017. – № 2. – С. 16-24.

Допоміжна

12. Бойко Є. Екологічні ігри // Рідна школа. – 1995. – № 10-11. – С. 40-41.
13. Борейко В.Є., Пустовіт Н.А. Екологічна етика та гуманне ставлення до тварин і рослин: Метод. посібник для вчителів. – К.: Київський еколого-культурний центр, Асоціація зоозахисних організацій України, 2011. – 80 с.
14. Бочко М., Бочко І. Методика проведення досліджень на місцевості.6-й клас // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2014. – № 16. – С. 13-25.
15. Вакулюк П.Г. Оповіді про дерева. – К.: Урожай, 1991. – 296 с.
16. Герасименко Н.П., Манукало В.О. Методика польових фізико-географічних досліджень: Посібник. – К., 1993. – 42 с.
17. Копилець Є.В. Використання поняття «цінності природи» в теорії екологічного виховання: історія та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. / За заг. ред. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: СДПУ, 2008. – Вип. XLII. – С. 112-119.
18. Копилець Є.В. Екологічне виховання у роботі учнівських туристсько-краєзнавчих об'єднань географічного спрямування // Географія та основи економіки в школі. – 2007. – № 7. – С. 32-35.
19. Копилець Є.В. Інтегративний потенціал краєзнавчих географічних досліджень учнівської молоді // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії: Зб. наук. пр. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – Вип. 24. –С. 53-57.
20. Копилець Є.В. Урахування специфіки довкілля як чинник оптимізації екологічного виховання міських підлітків засобами географічного краєзнавства // Гуманітарний вісник ДНВЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: Наук.-теор. зб. Спец.вип.: Педагогіка. – Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД», 2009. – С. 188-191.
21. Корнєєв О.В. Методика шкільного географічного краєзнавства. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2007. – 144 с.
22. Корнєєв О.В. Розвиток географічного краєзнавства в Україні (кінець
23. XIX – початок XX ст.) // Географія та основи економіки в школі. – 2005. – № 3.– С. 42-45.
24. Корнєєв О.В. Українські дослідники-краєзнавці // Корнєєв В.П.,
25. Корнєєв О.В. Видатні мандрівники, мореплавці та дослідники-краєзнавці. – Х.:
26. Вид. гр. «Основа», 2005. – С. 176-215.
27. Корнєєв О.П. Юним фенологам. – К.: Рад. школа, 1984. – 40 с.
28. Кострица М.Ю. Витоки географічного краєзнавства в Україні //
29. Географія та основи економіки в школі. – 2000. – № 1. – С. 31-33; № 2. –
С. 34-35.
30. Крачило М.П., Серебрій В.С. Географія: практичні заняття на

	місцевості. – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с. 31. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – 191 с. 32. Манукало В.А. Полевая гидрология: Метод. пособие. – К., 1991. –78 с 33. Обозний В.В. Краєзнавство: Навч. посібник-практикум. – Вид. 2-ге, доп. – К.: Науковий світ, 2004. – 240 с. 34. Прокопчук В.С. Шкільне краєзнавство: Навчальний посібник. – К.:Кондор, 2011. – 338 с. 35. Туристсько-краєзнавча робота у вищому педагогічному навчальному закладі: організаційні та методичні аспекти: Навч. посібник / Тімець О.В.,Серебрій В.С., Грабовський Ю.А., Шипко А.Л. – Умань: Візаві, 2006. – 237 с. 36. Швед М. Екологічна едукація за кордоном і в Україні. – Львів. Вид-во «Світ», 1997. – 104 с. **Інформаційні ресурси** 37. Всеукраїнська екологічна ліга [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://ecolog.ms.km.ua/, вільний. – Мова: українська. 38. Екологія [Електронний ресурс] // Вечірня газета. – Режим доступу: http://www.vechirka.com.ua/society/other/2612081603.php, вільний. – Мова: українська. 39. Екологія – Право – Людина [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.epl.org.ua/ , вільний. – Мова: українська. 40. Екологія України [Електронний ресурс] / Урядовий портал. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=7690940, вільний. – Мова: українська. 41. Зелене досьє [Електронний ресурс] / Міжнародна благодійна організація. – Режим доступу: http://www.dossier.kiev.ua/, вільний. – Мова: українська, російська, англійська. 42. Клуб молодих екологів [Електронний ресурс] / Форум молодих лідерів України. – Режим доступу: http://www.mlu.org.ua/cms/content/view/194/233/, вільний. 43. Національний екологічний центр України [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.necu.org.ua/kyiv, вільний. – Мова: українська. 44. Український екологічний клуб «Зелена хвиля». Режим доступу: https://ecoclubua.com/
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	**Очна форма:** 50 години аудиторних занять, з них 30 годин лекцій, 20 годин практичних занять. 40 години самостійної роботи **Заочна форма:** 16 годин аудиторних занять, з них 8 годин лекцій, 8 годин практичних занять. 74 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:** • перелік та основні функції державних установ, що спеціалізуються у галузі еколого-освітньої та краєзнавчої роботи в Україні • основні положення розроблених навчальних програм України з

	географічного та екологічного краєзнавства **вміти:** • характеризувати систему еколого-краєзнавчої роботи в Україні, розробляти навчальні програми з екологічного краєзнавства • комплексно характеризувати екологічні проблеми певного регіону України (на прикладі певної адміністративної області) • володіти методами організації туристичної краєзнавчої роботи, принципами розроблення путівників по екологічних стежках та маршрутах • вміти організувати і провести екскурсію по екологічній стежці
Ключові слова	Екологічне краєзнавство, екологічна просвіта
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних і семінарських занять, консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано нижче у табличній формі: схема курсу «Екологічне краєзнавство»[1]
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з біології, фізичної географії, загальної екології
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Основними формами навчання є лекційна подача матеріалу, проведення практичних занять, а також організація самостійної роботи студентів. Вивчення дисципліни супроводжується інформаційними, ілюстративними та проблемними методами навчання. На практичних заняттях здійснюється роз'яснення сутності завдань і підходів до їх вирішення, а також вирішення проблемних питань. Для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як проблемні лекції, робота в малих групах (семінари-дискусії).
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп`ютер, дошка, крейда, папір. Для вивчення курсу необхідно володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні/самостійні тощо : 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 балів • контрольні заміри: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 • підсумкове опитування: 30% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 30. Підсумкова максимальна кількість балів за залік – 100 балів Приклад розподілу балів по темах на семінарських і практичних заняття та підсумковому опитуванні подається нижче[2]. **Академічна доброчесність** при підготовці семінарських занять: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними авторськими доповідями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у тестових завданнях є підставою для їх незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується,

	що всі студенти відвідають усі практичні і семінарські зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених викладачем для виконання усіх видів робіт, що передбачені курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, що отримані при доповіді на чемінарських заняттях та бали підсумкових модульних тестувань. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат тощо. Будь які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до підсумкового модуля	1. Об'єкт, предмет, науково-методичні основи екологічного краєзнавства та методики його викладання 2. Основні віхи розвитку вітчизняного географічного та екологічного краєзнавства 3. Діяльність організацій та Державних установ, що спеціалізуються на еколого-краєзнавчій освіті та просвіті. 4. Методичні підходи до проведення еколого-краєзнавчих досліджень та форми їх представлення 5. Еколого-краєзнавча робота в природно-заповідних установах. 6. Методичні підходи до підготовки літньої еколого-туристсько-краєзнавчої експедиції 7. Методичні підходи до розроблення екологічних стежок та маршрутів 8. Водні ресурси Львівської області, їх охорона і раціональне використання. 9. Проблеми водопостачання і водовідведення населених пунктів Львівської області 10. Охорона атмосферного повітря Львівської області 11. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів і грунтів Львівської області 12. Охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів Львівської області 13. Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів та тваринного світу Львівської області 14. Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів Львівської області та м.Львова
Опитування	Опитування студентів під час практичних і семінарських занять проводиться в усній формі, у формі бесіди. Контрольні опитування за темами та під час підсумкового опитування у формі тестування у системі Moodle.

[2] Приклад розподілу балів з дисципліни «Екологічне краєзнавство »

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумкове опитування	Сума (залік)
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	30	100
8	8	8	8	8	10	10	10		

Т1, Т2 ... Т12 – теми занять

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
81-89	добре	
71-80		
61-70	задовільно	
51-60		
*	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
*	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

- кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

[1] СХЕМА КУРСУ «Екологічне краєзнавство»

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)*	Література.	Завдання, год.	Термін виконання
1,2-й тиждень	Тема 1. Об'єкт, предмет, науково-методичні основи екологічного краєзнавства та методики його викладання	Лекція	1. Вербицький В.В. Екологія в закладах освіти (навчально-методичний посібник).- Київ, «НЕНЦ»,2013.-291с. 2. Копилець Є.В. Екологічне виховання в туристському поході // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2011. – № 32. – С. 3-7. 3. Кострица М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1995. – 223 с. 4. Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. Школа екологічного вчинку: Метод. рекомендації. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 36 с. 5. Формування культури екологічної поведінки учнів основної школи: Метод. посібник / Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. та ін. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 156 с. 6.	4 год./ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання 2 год./ *4 год*	
1-й тиждень	***Практична робота №1.*** Аналіз програм з екологічного краєзнавства	Практична робота	1. Навчальні програми і практичні заняття факультативних курсів «Юний географ-краєзнавець», «Основи екології та природокористування». – Івано-Франківськ, 2015. – 141 с. https://mepr.gov.ua/timeline/Prirodnozapovidniy-fond.html 2. Швець М., Швець Н. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 28. – С. 3-15. 3. Швець М. Як провести шкільний туристично-екологічний зліт // Географія та економіка в рідній школі. – 2017. – № 2. – С. 16-24.	Складання порівняльних таблиць аналізу навчальних програм 2 год/ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Аналіз навчальних програм та підготовка презентацій для доповіді	

				3год/ *5 год*	
3,4-й тиждень	**Тема 2.** Основні віхи розвитку вітчизняного географічного та екологічного краєзнавства	Лекція Самостійна робота	1. Костриця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1995. – 223 с. 2. Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. Школа екологічного вчинку: Метод. рекомендації. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 36 с. 3. Формування культури екологічної поведінки учнів основної школи: Метод. посібник / Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. та ін. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 156 с. 4. Швець М., Швець Н. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 28. – С. 3-15.	2 год./ *1 год* Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання 2 год./ *4 год*	
2-й тиждень	***Семінарське заняття №2.*** Аналіз методик проведення екологічних занять. методичні підходи до проведення еколого-краєзнавчих досліджень та форми їх представлення. Методичні підходи до підготовки літньої еколого-туристсько-краєзнавчої експедиції	Семінарське заняття Самостійна робота	1. Герасименко Н.П., Манукало В.О. Методика польових фізико-географічних досліджень: Посібник. – К., 1993. – 42 с. 2. Навчальні програми і практичні заняття факультативних курсів «Юний географ-краєзнавець», «Основи екології та природокористування». – Івано-Франківськ, 2015. – 141 с. https://mepr.gov.ua/timeline/Prirodnozapovidniy-fond.html 3. Швець М. Як провести шкільний туристично-екологічний зліт // Географія та економіка в рідній школі. – 2017. – № 2. – С. 16-24. 4. Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю, Інструкція щодо організації та проведення	Підготовка презентації на тему: «Проект експедиції рідним краєм» 2 год/ *1 год* Пошук інформації та її аналіз для презентації теми 3год/ *5 год*	

			туристських спортивних походів з учнівською та студентською молоддю (наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи» від 02.10.2014 № 1124, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.10.2014 за № 1341/261178) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1340-14		
5-й тиждень	**Тема 3.** Діяльність Організацій та Державних установ України, що спеціалізуються на еколого-краєзнавчій освіті та просвіті.	Лекція	1. Вербицький В.В. Екологія в закладах освіти (навчально-методичний посібник).- Київ, «НЕНЦ»,2013.-291с. 2. Національний еколого-натуралістичний центр (НЕНЦ) учнівської молоді Міністерства освіти і науки України. Ел.Ресурс: https://nenc.gov.ua/ 3. Львівський міський еколого-натуралістичний центр. Ел.ресурс: https://dovkilya.fun/ 4. Львівський обласний еколого-натуралістичний центр. Ел.Ресурс: https://nenc.gov.ua/?page_id=347 5. Природоохоронні установи Львівської області. Ел.ресурс: https://deplv.gov.ua/pryrodoohoronni-ustanovy-oblasti/	4 год./ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання лекції 2 год./ *4 год*	
3-й тиждень	***Семінарське заняття №3*** Еколого-натуралістичні центри заходу України. Екскурсія до установи.	Семінарське заняття	1. Львівський міський еколого-натуралістичний центр. Ел.ресурс: https://dovkilya.fun/ 2. Львівський обласний еколого-натуралістичний центр. Ел.Ресурс: https://nenc.gov.ua/?page_id=347	Підготовка презентації на тему: «Аналіз функціонування еколого-натуралістичного центру» 4 год/ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Пошук інформації та її аналіз для презентації теми	

				3год/ *5 год*	
6,7-й тиждень	**Тема 4.** Установи природно-заповідного фонду як території еколого-краєзнавчих практик	Лекція	1. Protected Planet 2014-2020. Ел.рес.: https://protectedplanet.net/ 2. Природоохоронні ресурси / Брусак Віталій, Зінько Юрій, Кравчук Ярослав, **Кричевська Діана,** Сенчина Богдана, Шевчук Оксана // Геоекологія Львівської області / Під редакцією Є. Іванова. – Львів: Простір-М, 2021. – С. 159–207. (підрозділи 1.5.1; 1.5.2; 1.5.3) 3. Природоохоронні установи Львівської області. Ел.ресурс: https://deplv.gov.ua/pryrodoohoronni-ustanovy-oblasti/ 4. Сучасні напрями вирішення екологічних проблем / Брусак Віталій, Іванов Євген, **Кричевська Діана**, Ковальчук Іван, Койнова Ірина, Курганевич Людмила, Лопушанська Марія, Пилипович Ольга, Сенчина Богдана // Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. С. 474–532. (підрозділи 3.5.4; 3.5.5)	2	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання лекції 2 год./ *4 год*	
4,5-й тиждень	***Семінарське заняття № 4.*** Методичні підходи до розроблення екологічних стежок та маршрутів	Семінарське заняття	1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник / За редакцією М.Д.Гродзинського, М.П. Стеценка.- К.: Географіка,2003.- 306 с. 2. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа: навчальний посіб. – К.: Арістей, 2007. – 480 с. 3. Збірник методичних матеріалів з питань рекреаційно-туристичної діяльності на територіях природно-заповідного фонду. – К., 2011 – 272 с. 4. Дідух Я.П., Єрмоленко В.М., Крижанівська О.Т., Попович С.Ю., Серебряков В.В., Ткаченко В.С., Гелюта В.П., Парчук Г. В., Родіна В.В., Фіцайло Т.В. Екологічна стежка (методика, організація, характеристика модельної стежки «Лісники») /Під	Підготовка презентації на тему: «Екологічні стежки національних природних парків області» 2 год/ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Пошук інформації та її аналіз для	

			ред. д-ра біол. наук, проф. Я.П. Дідуха. – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 52 с. 5. Навчально-виховна екологічна стежка (методичні рекомендації на допомогу педагогам дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів). Вісник позашкілля. Випуск №6. Львів-2009. 6. Гончаренко Г.Є., Совгіра С.В., Тімець О.В., Козинська І.П. Екологічна стежина – одна з форм природоохоронної роботи. - К.: Інтерлінк, 2004.-56с. 7. Совгіра С.В., Тімець О.В. Експедиційні дослідження в системі підготовки майбутніх педагогів//Наук.Зап.Еколог.Лабораторант. УДПУ. – вип.6. – К., 2003. 8. Совгіра С.В., Осадчий О.С., Гончпренкт Г.Є. Екологічна робота і виховання в сільській школі. - К.: Наук.Світ, 2003	презентації доповіді 3год/ *5 год*	
8,9-й тиждень	**Тема 5.** Водні ресурси Львівської області, їх охорона, раціональне використання і методи дослідження	Лекція	1. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 2. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с.	4 год./ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання до лекції 2 год./ *4 год*	
6-й тиждень	***Практично-семінарське заняття № 5.*** Еколого-географічний аналіз водних ресурсів Львівщини, проблем водопостачання та водовідведення у населених пунктах	Семінарське заняття	1. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 2. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с. 3. Львіводоканал. Львівське міське комунальне	Підготовка доповіді та її презентація на тему : «Гідроекологічні проблеми Львівщини» 3год/	1 тижд.

			підприємство. https://lvivvodokanal.com.ua/category/news/ 4. Національні доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні. Ел.рес: https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/teplo-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/natsionalna-dopovid/ 5. Мельник І. Проблеми водопостачання м.Львова: суспільно-географічний аналіз. Вісник Львів.університету. Серія географічна. 2006. Вип. 33. С. 248–252	*5 год*	
		Самостійна робота		Пошук інформації та її аналіз для презентації теми 3год/ *5 год*	
10,11-й тиждень	**Тема 6.** Мінеральні і земельні ресурси Львівської області, їхнє раціональне використання, геоекологічні проблеми, пов'язані з їхнім використанням	Лекція	1. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 2. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с.	4 год./ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання до лекції 2 год./ *4 год*	
7,8-й тиждень	***Семінарське заняття № 6.*** Об'єкти альтернативної енергетики в межах Львівської області. Проблеми і перспективи розвитку	Семінарське заняття	1. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 2. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с. 3. Yevhen A. Ivanov; Diana A. Krychevska; Mariia R. Lopushanska; Olga V. Pylypovych.The geographical location, current state and forecasting of development of renewable energy facilities within Lviv region, Journal of Geology, Geography and Geoecology: Vol 31 No 1 (2022): Journal of Geology, Geography and	Підготовка доповіді та її презентація на тему : «Екотуристична діяльність НП» 4 год/ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Пошук інформації та її аналіз для презентації теми 3год/	

			Geoecology.S.59-70	*5 год*	
12,13-й тиждень	**Тема 7.** Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів та тваринного світу	Лекція	1. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 2. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія // за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М.Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. –592 с. 3. Башта А.-Т. В., Канарський Ю.В., Козловський М.П. (ред.) Рідкісні та зникаючі види тварин Львівської області. – Львів: Ліга-Прес, 2013.- 224 с. 4. Рудишин М.П. Мисливські звірі Львівщини, їх поширення, біологія і господарське значення// Збагачуймо мисливські та рибальські простори Львівщини – Львів: Каменяр, 1970. – С.80-95	4 год./ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання до теми лекції 2 год./ *4 год*	
9- й тиждень	***Семінарське заняття № 7.*** Ботанічні сади, дендропарки, зоопарки та реабілітаційні центри тварин Львівської області	Семінарське заняття	1. Чорненька Н. Дендропарки Львівщини як перспективні туристичні об'єкти : Львівський державний інститут новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола. URL: https://www.google.com/url?q=http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/19296/1/Чорненька%20Н..pdf&sa=U&ved=2ahUKEwiE2rWL083wAhXwgP0HHdLjAvgQFjABegQICxAB&usg=AOvVaw2_NzD3qTN9LaB5spop8kSk (дата звернення 17.05.21) 2. Попович С.Ю., Корінько О.М., Клименко Ю.О. Заповідне паркознавство. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 320 с. 3. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 4. Заповідні території Львівщини/ Стойко С.М., Матолич Б.М. та інші. – Львів: ЗУКЦ. – 2008. – 128 с. 5. Ведмежий притулок Домажир	Підготовка доповіді та її презентація на тему : «Ботанічні сади, дендропарки, зоопарки та реабілітаційні центри тварин Львівської області» 2 год/ *1 год*	1 тижд.
		Самостійна робота		Пошук інформації та її аналіз для презентації теми 3год/	

			https://www.bearsanctuary-domazhyr.org/ua	*7 год*	
14,15-й тиждень	**Тема 8.** Проблеми зберігання промислових і побутових відходів на території Львівської області та шляхи їхнього вирішення	Лекція Самостійна робота	1. Корнієнко І. В., Корнієнко С. П., Кошма А. І. Розроблення моделі мережі роздільного збирання твердих побутових відходів. Технічні науки та технології. 2016. № 1. С. 122–130. 2. Попович В. В. Екологічний менеджмент у поводженні із побутовими відходами на регіональному рівні: прогнозування екологічної ситуації : монографія / В. В. Попович, А. І. Делятинчук, Н. П. Попович, М. С. Мальований. Львів : СПОЛОМ, 2021. 210 с 3. Екологічний паспорт за 2021 рік – Департамент екології та природніх ресурсів Львівської обласної державної адміністрації. URL: https://deplv.gov.ua/ekologichnyj-pasport/. 4. Попович В.В., Попович Н.П., Босак П.В. Моніторинг надзвичайних ситуацій Львівської області, пов'язаних із пожежами на об’єктах із складуванням відходів. Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. 2021. № 2(10). С. 32–38. URL: https://doi.org/10.33269/nvcz.2020.2.32-38 5. Шаніна Т.П. Управління та поводження з відходами: підручник / Т.П. Шаніна, О.Р. Губанова, М.О. Клименко та ін. / за ред. Т.А. Сафранова, М.О. Клименко. Одеса: Вид-во ТЕС, 2012. с. 258 6. Радовенчик В.М. Тверді відходи: збір, переробка, складування. В.М. Радовенчик, М.Д. Гомеля : Навчальний посібник. К.: Кондор, 2010. 552 с.	4 год./ *1 год* Опрацювання лекційного матеріалу та відповіді на питання лекції 2 год./ *4 год*	1 тижд.
10-й тиждень	***Семінарське заняття № 8.*** Правила поводження з побутовими відходами. Досвід Львова.	Семінарське заняття	1. Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів : Наказ М-ва регіон. розвитку, буд-ва та житлово-комун. госп-ва України від 14 01.08.2011 р. № 133 : станом на 28 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1157-11#Text 2. Рішення № 580 від 21 грудня 2017 «Про	Підготовка доповіді та її презентація на тему : «Правила поводження з побутовими	1 тижд.

			затвердження Стратегії управління відходами у Львівській області до 2030 року» https://archive.lvivoblrada.gov.ua/document.php?doc_id/1451	відходами.» 2 год/ *1 год*	
		Самостійна робота	3. Які зміни відбулися у Львові та області у питаннях управління і поводження з відходами https://tvoemisto.tv/news/yaki_zminy_vidbulysya_u_lvovi_ta_oblasti_u_pytannyah_upravlinnya_povodzhennya_z_vidhodamy_142887.html	Пошук інформації та її аналіз для презентації теми 3год/ *5 год*	